

'La roja' és 'la blanca'

Una de les sorpreses que em vaig trobar en instal·lar-me a viure a Madrid, a final dels anys 90, tenia relació amb l'esport. I és que, tot i la meva perplexitat, era ben evident que prop de la meitat dels aficionats al futbol d'aquella ciutat odiaven el Reial Madrid. Una tórrida profunda, densa i permanent. Fins al punt que, només d'arribar a la ciutat, queda completament clar el fet que centenars de milers de madrilenys desitgen, almenys dues vegades per

Salvador Cot

Periodista

bullir els carrers els dies feiners i, un diumenge cada dos, el Vicente Calderón. Si se segueix el tòpic, el blanc i el vermell de l'Aleti –que és

temporada, que guanyi el Barça. I si pot ser per 0-5, molt millor. No tothom es va deprimir el 17 de febrer del 1974. Al contrari, a la ribera del Manzanares n'hi havia molts de molt contents.

L'Atlètic de Madrid és un club que genera més o menys la mateixa quantitat de passió que el seu veí del Santiago Bernabéu. Allà es considera que l'equip ratllat és el que representa millor el Madrid popular; les classes baixes i mitjanes que fan

com el coneixen col·loquialment– són els colors dels treballadors manuals, dels comerciants, dels venedors dels mercats, dels cambriers, dels taxistes (sí, sí, dels taxistes)... El Reial Madrid queda per als de la corbata, els de l'aire condicionat i els qui tenen un despatx, per petit que sigui, als ministeris.

En els fons, es tracta d'una dualitat basada en la identitat de classe. Ben al contrari del cas de Catalunya (i, en certa manera, del País Valencià

i de les Illes), on la confrontació sentimental té més a veure amb l'adscripció nacional de l'aficionat. Barça, Espanyol, València, Llevant o Mallorca tenen significacions diverses amb relació a la identitat, però la cosa més interessant de tots és el cas de l'altre gran club dels Països Catalans: el Reial Madrid.

De Fraga a Maó i de Salses (o, almenys, la Jonquera) a Guardamar, l'equip blanc ha tingut, des de fa cent anys, un paper prepolític que li ha servit per a aplegar emocionalment moltes persones que s'identifiquen amb una idea d'Espanya que, amb poques variacions, ha estat la ideologia oficial de l'estat més o menys des de sempre. Ser del Reial Madrid, per exemple, a Barcelona, vol dir alguna cosa, dóna informació sobre l'estructura ideològica d'aquella persona i la seva relació amb el fet nacional català. Als Països Catalans, a diferència de la capital de l'estat, el Reial Madrid no pertany a una simbologia de classe, sinó a una adscripció nacional predeterminada i identificable. No es pot aplaudir Raúl o Casillas i ser independentista català, posem per cas. O almenys no sense passar per un provocador, o un boig.

Tot plegat té a veure amb el darrer debat conjuntural del catalanisme, causat per l'exhibició eufòrica de milers de persones, al llarg de tot el territori, després de la victòria de la selecció espanyola a la final de l'Eurocopa. *La roja* ha estat considerada –crec que erròniament– com un factor nou quan, en realitat, no és sinó una transmutació de *la blanca*, amb idèntica adscripció nacional i una significació equivalent respecte al fet nacional català. Amb dues reserves, únicament. La primera, que la presència de jugadors catalans a l'equip ha donat una certa coartada als qui se sentirien incòmodes donant suport al Reial Madrid, però tampoc no desitgen un Barça gaire *nacional*. I la segona, que una quantitat significativa d'immigrants establerts als Països Catalans han decidit d'adherir-se a l'espanyolitat com a símptoma d'integració social, ignorant –deliberadament o no– qualsevol connexió amb la realitat lingüística i cultural del lloc on viuen i treballen. I és aquesta segona realitat la que ens acosta una mica més cap a l'abisme polític, no pas la primera.